

VORMSI Ø ORMSÖ

Tee tulevikku. Foto: Meeme Veisson

ARENGUKAVA

Kutse Vormsi strateegiapäevale

Vormsi on uuendamas oma valla arengukava, et seada valla arenguks uued väljakutsed ning töötada välja lahendused suuremate väljakutsete lahendamiseks järgnevatel aastatel. Eesmärk on saada kokku piisavalt ambitsioonikas, aga samal ajal realistlik nägemus sellest, millist Vormsit me soovime ja kuidas aidata kaasa saare identiteedi, kultuuri, hariduse, majanduse ja tööhoive ning puhta looduskeskkonna hoidmisele ja arendamisele.

INFO

- Aeg: 11. mail 2018 kell 9:30-15:00.
- Koht: Vormi rahvamaja.

Strateegiapäevale on oodatud kõik valla aktiivsed inimesed, kes soovivad panustada nii nõu kui jõuga valla arengusse. Kindlasti ootame kõiki, kellel on oma nägemus valla ees seisvatest

probleemidest ja võimalikest lahendusvariantidest.

Toome kokku eri valdkonna inimesed, sh ettevõtjad, turismiga tegelejaid, kultuuri- ja haridusinimesed, kohaliku külaelu edendajad, noored ja vanemad, saare püsielanikud ja Vormsiga kaugemalt seotud inimesed.

Kavas on tutvustada arengukava koostamise protsessi, kaardistada täna Vormsi ees seisvad kõige tõsisemad probleemid,

kokku leppida ühistes eesmärkides ja vajalikes tegevustes, et Vormsil oleks ka 5-10 aasta pärast edukas, kestlik, puhas ja oma pärandit hindav elukeskkond.

Vormsi valla arengukava aitavad koostada ja strateegiapäeva viivad läbi Ragnar Siil ja Jorma Sarv kultuuripoliitika ja loome-majanduse mõttekojast Creativity Lab.

Kohtumiseni 11. mail Vormsi rahvamajas!

Volikogu ja vallavalitsuse tegemistest

Volikoguvõttis vastu Vormsi valla põhimääruse muudatused, määrus on avalikustatud Riigi Teatajas. Anti nõusolek Kersleti külas katastriüksuse 90701:001:0312 jagamiseks, sihtotstarbe muutmiseks ja ehitamiseks detailplaneeringut koostamata.

Volikogu algatas Vormsi valla uue arengukava koostamise. Ootame kaasamõtlejaid ja rohkem osavõttu arutelukoosolekutest. Kõigi meie arvamus on väga oluline. Esimene kohtumine toimub 11. mail kell 9.30 rahvamajas.

Vallavalitsus andis välja projekteerimistingimused katastriüksusel 90701:003:0288 üksikelamu ja kahe abihoonete projekteerimiseks Hosby külas ja Borrby külas katastriüksusel 90701:001:0129 üksikelamu ja abihoonete projekteerimiseks ning pikendas projekteerimistingimusi Borrby külas Tuuliku katastriüksusel 90701:001:0406 ja Suuremõisa

külas, Pihlaka katastriüksusel 90701:002:0193.

Anti välja ehitusluba Vormsi vallas Hosby külas Larase maaüksusel 90701:003:0702 elamu, suveköögi ja abihoonete ehitamiseks.

Alates 1. aprillist on Vormsi vallas aastane jäätmeveo tasu elamu või suvila omanikule 60 eurot aastas ehk siis 5 eurot ühe kuu kohta. Vormsi elanikele, kellel ei ole vallavalitsuse ees täitmata rahalisi kohustusi, kehtib soodustus ja jäätmeveo teenustasust 2/3 maksab nende eest vallavalitsus. Seega tuleb tulevikus tasuda igal Vormsi elanikul aastas jäätmeveo eest 20 eurot, ehk ca 1,66 eurot iga kuu kohta.

Tuletame kõigile meelde, et Vormsi valla jäätmejaam on kõigile avatud, kui teil on suurem kogus prügi, siis on võimalik see viia jäätmejaama. Samuti tuleb jäätmejaama viia kõik see, mida konteinerisse ei saa panna. Näi-

teks kodutehnika, külmkapid, rehvid jne.

Ehitusmaterjalide ladustamise platsile Rumpo karjääris ei tohi panna midagi peale ehitusjäätmete. Kui jäätmemajanduse ja prügi sorteerimisega tekib küsimusi, siis helistage julgelt vallavalitsuse lepingupartnerile Andres Kochile telefonil 505 2342 või kirjutage e-posti aadressil andreskoch@hotmail.com.

Vallavalitsus kinnitas 2018. aasta hankeplaani. Hankeplaani on avaldatud valla kodulehel. Valla teede hooldamise hanke võitis ja teede hooldustöid hakkab tegema Šeiker Teed OÜ.

Borrby karjääri kopatööde pakkumise võitis Ahle Baltic. Alates maikuust on võimalik juba saada saarelt liiva. Soovist liiva saada on vaja ette teatada. Reeglina toimub liiva kaevandamine esmaspäeviti, kui kopatööde teostajaga saab kokkuleppele on võimalik ka teistel päevadel karjäärist liiva saada. Nädala-

vahetustel Borrby karjääris kopatöid ei tehta.

Vallavalitsus kinnitas Vormsi Lasteaed-Põhikooli õpilaskoha maksumuse ja hajaasustuse programmi hindamiskomisjoni.

Bussiliiklust ja praamiliiklust korraldab MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskus ja praamiliiklust Maanteeamet. 1. maist kuni 30. septembrini hakkab kehtima suvegraafik, kus laupäeval ja pühapäeval lisatakse mõned reisid, kuid suvekuudel jäävad graafikust välja esmaspäeva hommikused väljumised Svibyst 8.35 ja Rohukülalt 10.15.

Vallavalitsus on teinud Harjumaa ühistranspordikeskusele ettepaneku kaaluda võimalusi suvise graafiku tihendamiseks, kuid ühe laevapere meeskonnaga pole see võimalik ja seetõttu ei ole seda muudatust seni õnnestunud kokku leppida.

Kaunist kevadet ja toredat saabuvat emadepäeva!

Vallavanema veerg

TANEL VIKS

Vallavanema ametiajast

Igal ajal ja tegevusel siin ilmas on oma elukõver. See on täiesti loomulik protsess ning selle pikkus sõltub väga erinevatest asjaoludest. Jaapani kultuuriruumis oli vähemalt vanasti suht tavaline, et pärast ülikooli asus kodanik kuskil ettevõttes tööle ja samast asutusest läks ta ka pärast pikka karjääri pensionile.

Eestis on tavad teised ning nad on viimase 25 aasta jooksul pidevalt muutunud ja muutuvad veelgi. Lisaks ümbritsevale keskkonnale on tööperioodide pikkused kinni ka inimeste personaalias, toimimistingimustes ja inimtüüpides. Meie ümber on inimesed, kellele meeldib asju üles ehitada, kuid kellele tavarutiin ei ole kõige sobilikum ja vastupidi. Ei saa unustada ka motivatsiooni faktorit – kui viimast napib ning selle leidmisega on probleeme, on mõistlik tegeleda vähemalt mõnda aega muude tegevustega.

Minu Vormsi vallavanema ametiaeg saab selleks korraks läbi ja see on väga pikalt läbi kaalutletud otsus. Kokku sai valda juhitud 53 kuud. Statistika mõttes – ehk huvitav teada, et see on pikim järjest ametis olnud vallavanema periood Vormsil, auväärse II koha omanik sai järjest ametit pidada 36 kuud. Vallavanemaid on Vormsil kokku olnud 12, keskmine ametiaja pikkus 26 kuud ja lühima perioodiga valitsemis-aeg kestis 7 kuud. Üks isik on valda juhtinud kaks korda ning tema summaarne ametiaeg on 66 kuud. Ehk on see info mõnele tulevasele koduloo uurijale vajalik.

Kuidas ma sellele perioodile tagasi vaatan? Kui ma peaksin ise seda tegema, siis ebaeestlaslikult ja võltsi tagasihoidlikkuse mitte laskudes paneksin perioodile hindeks tugeva 4+. Ilu on vaataja silmades – kindlasti on inimesi, kes sooviksid panna oluliselt madalama hinde ja see on nende õigus. Loomulikult ei ole see periood olnud *one man show* – ilma meeskonnata ei oleks tulemust tulnud. Seega soovin kindlasti tänada panuse eest valla arengusse mõlema vallavalitsuse liikmeid, volikogu ning kõiki valla elanikke, kes nõu ja jõuga abiks olid.

Taastumatuid närvirakke jäi siia aega päris palju ja juustesse tekkisid esimesed hallid karvad. Eks see ole iga kohaliku omavalitsuse juhi «rõõm», mis ei tähenda seda, et rõõmu ilma jutumärkideta ei olnud. Oli küll ja kokkuvõttes võtan endaga kaasa ikka valdavalt positiivsed mälestused.

Konkreetselt logi asjadest, mis tehtud sai siinkohal ette lugema ei hakka. Päris põhjalik ülevaade sai antud enne 2017. aasta sügise valimisi – kes soovib, saab sealt järele vaadata. Mõned asjad on pärast valimisi käima lükatud ning tulemusi saab näha nii käesoleva aasta teisel poolel kui ka järgmisel aastal. Vormsi asjadest ma eemale ei jää, kuna kindlasti jätkan volikogus.

Soovin kõikidele vormsilastele tegutsemistahet ja sära silmadesse, uuele vallavanemale jaksu ning energiat! Nautige kevadet ja algavat suve, mis sünoptikute väitel pidavat tulema üle mitme-setme aasta taas kena ja päikesepaisteline!

EELTEADE

Vormsi Kultuurilaager III

16.-20. juulil 2018 toimub Vormsi kogukonna lastele «Vormsi Kultuurilaager III. Sisse põimitud».

See on:

- viis päeva
- elu puhtas looduses
- täis loovat, optimistlikku, rõõmsat energiat
- koos vanade ja uute sõpradega
- päris ja ehedat elu kogedes
- telkides elades
- aktiivselt liikudes
- katsumusi ja hirme ületades
- rannarootsi kultuuri uurides
- traditsioonilisi praktilisi oskusi omandades

Registreerimine algab 1. mail 2018.

Laagri maksumus on 70 €, Vormsi lastele soodustus.

Info: Annika Adams,
e-posti aadress annika.adams@gmail.com,
telefon +372 5850 7568.

OOTAME TEID!

Sisse põimitud. Foto: Erakogu

ÕPITUBA

Meisterdame Vormsil hiiu kandleid!

13.-18. augustil 2018 toimub Vormsi kooli puutööklassis hiiu kannelde meisterdamise laager.

Laagrisse mahub kaheksa pillimeisterdajat. Lapsed saavad osaleda ainult koos abistava täiskasvanuga. Laagri töökeeled on eesti ja inglise keel.

Juhendab pillimeister Mihkel Soon.

Laagritasu on 155 eurot. Laagritasu sisaldab õpetust, tööriistade kasutust, materjale, majutust koolis oma magamisvarustusega, hommiku- ja lõunasööki Vormsi lasteaia köögist.

NB! Vormsi elanikele soodushind!

(Täpne summa selgub lähiajal).

Laagrisse registreerumiseks võta ühendust telefonil +372 5354 1175 (Mihkel Soon) või saada e-posti aad-

ressil mihkel.soon@gmail.com. Koha laagris tagab ettemaks 50 eurot. Ettemaksu ei tagastata, kui tühistada laagris osalemine pärast 13. juulit 2018.

Vormsi hiiu kandle laagrit korraldavad MTÜ Vormsi Kultuuriühing ja pillimeister Mihkel Soon. Laagri toimumist toetavad Kultuurkapital ja Vormsi vald.

KOOL

Vormsi kooli 1. Muinasjutuvestja mõõduvõtu tund

IVO MIKSON,
VLP emakeeleõpetaja

17. aprillil korraldasime Vormsi kooli õpilastele 1. Muinasjutuvestja mõõduvõtu tunni.

Konkursis osalemiseks oli vaja, kas ise või õpetaja abiga otsida endale

välja muinasjutt, mida siis pidi ette kandma teistele õpilastele. Mõõduvõtjatel oli valmis valitud nii tuntuid kui ka vähem tuntuid muinasjutte. Et õpilastel oleks esinemine mugavam ja sujuvam, siis arvasin, et oleks hea kui kujundan kooli saali kirjanduse toaks.

Kodust toodud raamatud ja muud aksessuaarid andsid just välja selle

õige kirjandusetoa mõõdu. Valgust lisasid õpetajate toodud põrandalambid. Õpilastele kujundus väga meeldis.

Võistlustulle asus kokku 15 õpilast oma valitud muinasjuttudega. Üks õpilane oli muinasjuttu ette valmistanud ja lindistanud, ning osales Skype vahendusel tunnis. Mõõduvõtmise avas õpetaja Malle muinasjutuga «Vares keedab hernesuppi». Õpetaja Ivo luges luuletuse sellest, mis siis juhtub kui muinasjutud maailmast kaoks.

Esitlusi hindas Muinasjutuvestja tunnustustoimkond koosseisus õpetajad: Ene, Madli, Malle ja Annika. Jälgiti esinemise oskust, kontakti saavutamist publikuga, ilmekust, jutustamise stiili. Kõik osalejad olid tublid. Tunnustustoimkond hindas SUURE AUHINNA vääriliseks Kristjan Kisleri 2. klass, Orm Robert Rammuli 5. klass ja Karmen Pöderi 9. klass. Auhinna vääriliseks Mari-Liis Järve 2. klass, Gertlyn Kanarbiku 4. klass ja Markus Ranna 9. klass.

Suure auhinna võitjad said mälestuseks raamatu ja kõik osalejad tänukirjad.

Kindlasti ei olnud Muinasjutuvestja mõõduvõtu tund ühekordne üritus, vaid sellest kujuneb igaaastane traditsioon.

Sügisel on plaanis korraldada konverents «Minu lemmikraamat ja lemmiktegelane».

Täna kõiki osalejaid ja ärgem unustagem, et lugemine on kunst, jutustamise kaudu räägib tark targaga ja kirjutamine on maailma avamine.

Õnnelikud muinasjutukonkursist osavõtjad. Foto: Heily Piip

Kohtumine Metsamooriga

ELLE PALMPUU,
projektijuht

5. juunil on võimalus kohtuda Vormsi rahvamajas Irje Karjusega, kes nimetab end Metsamooriks. Toimub kolmetunnine tervise- loeng loodusravist ja ravimtaimedest.

Saame teada kuidas kasutada ja valmistada erinevaid taimerohtusid, lillevee mõjust tervisele, erinevatest taimeravimeetoditest ja nende sobitamisest olukordadega ja veel palju põnevat.

Irje võtab kaasa oma varasalve, kust soovijad saavad osta taime-

rohtusid, ta annab nõu, millist vaja oleks. Võimalus on teha ka aurauuringut, millest saab pikemalt lugeda tema kodulehelt <https://tervisekodu.ee/teraa-piad/aurauuring/>.

Loengu omaosalus 5 €. Koolituse läbiviimist toetab Haridus- ja Teadusministeerium, kuhu esitasime projekti ja meile eraldati raha Hasartmängumaksu laekumisest eraldatava toetuse kaudu.

Ootame rohket osavõttu, sest kevad ja suvi on parim aeg koguda ravimtaimi ja hoolitseda oma keha eest! Kohtume 5. juunil kell 16.00-19.00 rahvamajas!

Vanast uus. Foto: Tatjana Sääs

Maa päev Vormsil

TATJANA SÄÄS,
korraldaja
Siilikese töötoad

22. aprillil on ülemaailmne maa päev. Meiegi tähistasime seda filmi vaatamise ja mitmete taaskasutusmeisterdustega - vaatasime,

kuidas vanast T-särgist endale mõnus poekott ilma õmblemata meisterdada ning mida ilusat teha plastjääkidest. Maarja Koppelmaa rääkis jäätmete sorteerimise vajalikkusest ning plastiku edasisest eluteest peale pudelikaks või pakendiks olemist.

MEIE INIMENE

Naeratav Ada

MALLE HOKKONEN

Hoolitseme oma tervise eest, kuis iganes, oleme ometi vastuvõtlikud nakkusele ning enesetunne mängib aegajalt ootamatult kibeda vingerpussi. Sellisel juhul ei ole tulusad ei pehmed paid ega muud säravad seebimullikesed, vaid meil, vormsilastel, tuleb astuda Vormsi Perearstikeskuse uksest sisse.

Siin võtab meid vastu sundimatu naeratusega meditsiinitöötaja Ada. Tema rahulikkus ja abivalmidus paneb patsienti rahumeelselt oma murest rääkima ja uskuma, et haigusetondile õnnestub kiirelt lehitada... Ada asub krapsakalt aitama, tegema kõike patsiendi tervise taastamiseks.

Tartus sündinud Adal oli juba lapsena loomupärane soov abistada ja aidata kaaslast. Tundub, et ühes käimaõppimisega küpses Adal soov olla abistaja rollis. Talle meenuvad lapsepõlve kraabeldamised sõpradega Tartus kodulähedases pargis ja pargitagustes saludes, mängis seal peitust ja tagaajamist, võistulippamist ja hüppamist. Taskus olid tal plaastrid ja kodus taskuapteek, lauasahtlis rivanolipudel käepärast - et esimesena jõuda kaaslast abistama.

Siiani ei meenu Adale ühtegi teist hella unistuste ametit, kui üksnes meditsiin ja nõrgemate kaaslaste abistamine. Mõningane uitmõte rändas kunsti radadel. Et kunst vabab suurt kogust loomingulisust, sattus Ada kimbatusse. Enesestmõistetavalt võib loomingulisus ühel hommikul mitte käivituda, ideid ei küpse – kas leidub äratussignaali? Sellisel juhul seisab ees suur küsimärk. Mida tulevik toob, kuis leida parimat ja elurõõmu ning rahuldust pakkuvat?

Enne meditsiinikoolis õppimist töötas Ada naistekliinikus, ei sobinud. Hiljem, üsna kogemusteta ja noorena asus Ada tööle kopsuintenssiivravi osakonda. Veel kogematu ja suure vastutusega töös koges Ada reaalselt tegelekkuust. Toibunud selleski raskes elamusest, kuulas ta enda sisetunnet ja sõelale jäi ikkagi meditsiin. «Inglid aitasid otsuseid langetada», ütles Ada.

Julgust plaanidesse meditsiiniga tegeleda lisisid ema õpetussõnad – ise tuleb püüda hakkama saada. Tuleb harjuda ja kohaneda, ellu mahutada mitmeid erinevaid tahke, elamine tuleb igast küljest liikuma panna, - nii saab elust rõõmu tunda, elu pole ialgi hall ega igav. Mitmekülgset teadmised ja oskused hoiavad veepaal.

«Püüan inimestesse süstida mõtet, et nii-nii palju on tervis igapähe enda kätes. Kaaslasti ja nõrgemaid abistada on ülev tunne, väärlikas vajalik töö», lisis Ada.

Raugematut rõõmu toovad Adale tema lapsed Oliver ja Daisi. Nemad toovad Ada hinge päikesekiired kok-

Ada töö. Foto: Malle Hokkonen

ku ning kõik häiriv kaob määratusse kaugusse.

Kuidas juhtusid Vormsile?

Saatust heitis sobilikku kinda! Käisin suviti Hiiumaal, isa valdusi vaatamas ja märkas, et päikeseloojangud on saarelt vaadatuna värvikirevamad, tähed taevast vaatavad palju sõbralikumalt, tormituuled on üht-aegu siidised ja romantilised. Leidisin kuulutuse Vormsile tööpakkumise kohta ja otsustus tuli kõhklemata. Lapsed esmalt nõrkesid jalust – nii kaugele! Kuid otsus tehtud.

Millest juhtus, et Vormsi siiski tookord sulgus Sinu järel?

Väsisin ikkagi: ükski ööpäevane tööaeg, öised ja ootamatud väljakutsed, vikerkaar kippus värvituks. Oma lapsed vajasid järelvalvet ja hoolt. Tundus, et kaotan iseend.

Ja taas ikkagi Vormsile?

Tõesti jäin igatsema saart ja tundsin just siin ikkagi endale parima paiga olevat. Mõistagi, et inimlik kaleidoskoop puruneb vahel kildudeks ja teda uuesti kokkulappides on vahva teda hoopis teisiti kokku keerutada. Mul jäi Vormsile kinnisvara: üksik tühi ja hingetu maja. Kui maja, siis tuleb majas elada. Nii küpses otsus taas Vormsile tulla.

Millised rõõmud Vormsil?

Lõogastav on siinne positiivsus, inimesed jagavad head, on heatahtlikud ja usaldavad, hea on neid kuulata ja nende valu leevendada, aidata, olla nendega koos. Tunnen rõõmu ja optimismi inimeste valu kergendades.

Vormsi loodus on kui õnnistus, selge ja puhas, rahustav, turvaline, vaba ja ammendamatu, lubab naerda ja nutta, annab tasahilju ergutavat elueliksiiri. Meri ja mets pühivad

argimured, annavad jõudu ja aega iseenda äratundmiseks.

On Vormsi rahvas nobe oma tervise eest hoolitsema?

Suhtumine on nagu tavaliselt, nii ja naa.

Vaba aeg? Millest oled pidanud loobuma?

Alati on raamat heaks kaaslaseks. Hetkel püüan oma kodu ise disainida ja mõndagi uut leiutada, püüan ise oma loomingulisust arendada ja kodule uut hõngu sisekujunduse näol anda. Koolitustel osalemine annab professionaalsust juurde. Kohtumised lastega, sõprade ja sugulastega toovad soojust hinge. Vahel külastan patsiente, et nende rõõmudest osa saada, olla toeks. Vormsil on üsna võimatu vaele teele astuda.

Väljakutsele minnes mõtled millest? Teadmata, mis ees ootab. Pahatihti kohtud üsna kurva olukorraga?

Sel hetkel käivitub oma tunnetest erinev mehhanism. Ainuüksi meditsiiniline mõte – kuidas lahendada olukord? Mõtlen plaanipäraselt ja analüüsivalt mitu sammu ette, et teha läbikaalutud ja selge otsus. Siin on vajalik olla kui isekorrastav seade – ei ole võimalus külmuda ega üle kuumeneda, ära joosta ega peitu pugeda. Tuleb leida täpne tasakaal töös.

Minu isiklik maailm selles pöörases hetkes ei eksisteeri, tunded tulevad hiljem. Saarel on kohapeal abiks päästehiir ja kiirabi – ühtne korraldus ja arusaam tugevdab. Nemad on oma väärtuslike võimete ja oskustega abiks ja õnnestavaks toeks!

Soovime Adale ja tema kaasteeliste Perearstikeskuses entusiasm, sihikindlust ja tahtejõudu olla valvel ja olemas saarerahva tervise jaoks.

Esimesed «linnukesed» Vormsi perekoolist

TATJANA SÄÄS,

Kultuuri- ja noorsootöö spetsialist

Alates märtsist on meie esimesed va- rasemad «linnukesed» reedeti koos käinud perekoolis. Gordoni välja töötatud süsteemi abil saab teadmisi nii lapsevanem kui õpetaja, kuidas aidata tal ennast paremini väljendada, leida tee konfliktide ja keeruliste väljakutsete lahendamiseks.

Juhendajad Kaileen Mägi ja Kairit Kivimäe on kohe algusest peale olnud väga põnevil Vormsile tulekust. Esimesel korral, 9. märtsil, said nad kohe Vormsi kuulsal jäteele ära katsetada. Õue peal suhtlevad nad alati lasteaia lastega, imetlevad Vormsi loodust ja kiidavad kooli kokka. Nende positiivsusest saavad tuge igapäevasteks tegemisteks lapsevanemad ja õpetajad, kes peale perekooli 3-tunniseid sessioone loevad veel raamatut «Tark vanem» ja täidavad töövihikut.

Kaileeni muljed: «Minu jaoks on need kokkusaamise reeded lisaks tööle nagu väike puhkus ka - saab Tallinnast eemale mõnusate ja toredate inimeste juurde. Vormsi Gordoni perekooli grupp on väga teineteist mõistev - see annab julguse ka lapsevanemaks olemise õpetunde omavahel jagada ja tunda seda, et me kõik koos õpime. Mina koolitajana õpin iga kord midagi juurde. Ja lisaks grupile on mul ka väga mõistev ja kindel kaaskoolitaja Kairit Kivimäe! Ja mis veel olu-

Koolituse kõige suurem abiline koer Riki. Foto: Tatjana Sääs

Hoonete ehitisregistrisse kandmine

RIINA NEDZELSKIENE, ehitusinspektor

Ehitusseadustiku ja planeerimiseaduse rakendamise seadusega on sätestatud ehitisregistri andmete korrastamise tähtajaks 1. jaanuar 2020. Selleks ajaks tuleb registrisse kanda sinna seni kandmata hooned, mille suurus on 20 m² ja rohkem ja/või kõrgus üle 5 m. Seadus ei tee vahet, kas tegemist on nt 40 m² suuruse kuuri või nt 5 korruselise korterelamuga.

Ehitise olemasolu ehitisregistris saab kontrollida veebilehelt <https://www.ehr.ee>, samuti võib pöörduda kohaliku omavalitsuse poole, kus saab ehitisregistri andmeid kontrollida.

Kui inimene avastab, et tema hooneid ei ole ehitisregistris registreeritud, siis kõigepealt tuleks kontrollida, kas äkki tema enda valduses või arhiivides on dokumente, mis näitavad ehitise püstitamise seaduslikkust ja mis on mingil põhjusel jäänud registrile esitamata.

Kui on teada, et tegemist on ilma maakasutusõiguse ja ehitusloata püstitatud ehitisega, siis tuleks alustada vastavate loamenetlustega.

Ortofotode alusel saab kanda ehitise registrisse minimaalsete andmete alusel, aga ebaseaduslike ehitise ei saa seadustada üksnes kande tegemisega ehitisregistrisse. Ehitisregistri kandel ehitise olemasolu kohta ei ole õiguslikku

line - Vormsi Lasteaed-Põhikooli kokk Alla teeb alati nii head süüa, et järgmine kord juba ootad, millega ta sind üllatab!»

Kairiti muljed: «Kui koolitus algab, siis on alati põhiküsimus: kas grupp hakkab tööle ja kas nad ikka saavad aru, millest käib jutt? Vormsil kogen koolitajana tõelist tänu-tunnet, sest vormsilased on nutikas ja õpimehiline rahvas.»

Osaleja Ege: «Minule on perekool andnud kindlustunnet juurde, oskust aktiivselt kuulata, häid nippe laste kaasamiseks ning head seltskonda. Koolitajad on superlahedad, elavad, abivalmid ja rõõmsameelsed. Eriti armas on väike abiline Riki.»

Osaleja Kadi: «Ege võttis juba kõik kokku - oskuse ennast kõrvalt vaadata, aktiivselt kuulata, avatult rääkida, jagada ja kogeda. Lisaks hea õhkkond. Õppida saab tundma uusi ägedaid inimesi. Koolitajatele kiidusõnad «ruumi» loomise ja hoidmise eest lisaks õpetustele. Siiralt soovitan osaleda, see ei ole ainult perekool, vaid suhtlemiskool.»

Osaleja Jakob: «Mis see laste kasvatamine nüüd ikka ära on... Mõtlesin nagu tüüpiline mees. Oi kui palju paremini saab tegelikult. Täna võin uhkusega öelda, et olen parem isa oma lastele (kui enne Gordoni perekooli). Olen õppinud nii palju lihtsaid meetodeid ja oskusi. Näiteks kuidas oma lapsi tõeliselt kuulata ja mõista. Olen õppinud kannatlikkust. Olen õppinud ennast kõrvalt nägema. Olen õppinud, et on ka muid viise kui autokraatlikult käratada. Soovitan kõikidele isadele, kellele jaoks parem isa olemine on väärtuseks.»

Kuna sel aastal jäi üks grupp täitumata, loodame Hasartmänumaksu Nõukogult ja Sotsiaalministeeriumilt saada rahastuse kasutamiseks ajapikendust ja alustada sügisel järgmise grupiga. Selleks oleks vajalik oma huvi kindlasti märku anda, et teaksime arvestada.

Vormsi info nüüd ühel koduleheküljel

Selle aasta kevadest on Vormsi valla info nii kohalikele kui ka külastajatele kahe lehekülje asemel ühel kodulehel: vormsi.ee.

Kui enne oli valla kodulehel Vormsi turismiinfo tule-vormsile.ee lehel, siis nüüd asub see info vormsi.ee lehel rubriigis «Külalisele».

«Elu Vormsil» sai ka veidi kohen-

dust ja täiendust. Näiteks on lisandunud alajaotus «Kroonika», kuhu püüame panna valla ürituste fotod. Ootame kindlasti ka omatehtud fotode hulga täiendust!

«Uudiste» rubriigi all on uued «Kinnisvarateated», «Planeeringute teated» ning «Sündmused».

Enne suurt ja sooja suve ootame

kindlasti infot teenuste kohta, mida lisada koduleheküljele. Kindlasti palume infot ka aegunud asjade kohta.

Kohe varsti anname uuesti välja ka voldiku, mida külastajad saavad pihku haarata praamilt ja poest.

Küsimused ja soovid kodulehekülje info kohta palun saatke e-posti aadressile tatjana@vormsi.ee

TEATER

Vana Baskini Teatri etendus «On alles perekond»

Francis Joffo koomiline melodraama «On alles perekond!» on võitnud tuhandete prantslaste südamed ja võib kindlasti ka sinu oma! See sotsiaalselt tundlik tekst on läbi põimunud huumori ja inimliku soojusega.

Näidend pakub mõlemale supuolele olenemata vanusest nii äratundmist kui ka naeru ja pisaraid. See on koomiline sisekaemus meeste ja naiste vahelistesse suhetesse, kus armastus ja armukadedus ei tunne vanusepiire ning haarab

meid olenemata sellest, kas oleme kahekümnesed või kaheksakümnesed. See on lugu, mis paneb meid naerma meie endi üle, näidates kuidas me armastame, tülitseme ja naerame. Näidendi tegevus on toodud Prantsusmaalt Eestisse. Näeme, kui-

das Tsoorust ootamatult Tallinnasse saabunud 85-aastane Papa hakkab lahendama oma tütre, tütre tütre ja tütre tütre tütre peretülisid. Tal on selleks üks kindel vahend, mis toimib alati. Tule uuri järele, võib-olla on sinulgi sellest tulevikus kasu!

Francis Joffo
ON ALLES PEREKOND!

TUTVUSTUS

Autor: FRANCIS JOFFO
Lavastaja: EERO SPRIT
Kunstnik: JAAK VAUS
Mängivad: Ene Järvis, Raivo Rüütel, Ivo Eensalu, Karin Tammaru (Endla Teater), Toomas Täht, Veljo Reinik, Alice Kirsipuu

Palju õnne!

89. sünnipäeval
LEHTI UMDA 9. mai
83. sünnipäeval
OLEV PIIRALU 18. märts
82. sünnipäeval
HELLE RINNAK 19. märts
IVAR-VELLO RINNE 18. aprill
79. sünnipäeval
VALLE PÄRT 13. mai
77. sünnipäeval
ANDRES VIKS 22. mai
76. sünnipäeval
MALLE NURMSALU 13. märts
ZEMFIRA TAMMIK 23. märts
74. sünnipäeval
REIN TARJUS 1. aprill
VIKTOR KALDA 9. aprill
73. sünnipäeval
HILDA TÕNISSON 15. aprill
72. sünnipäeval
HETI NÄREP 23. aprill
71. sünnipäeval
FELIKS PIIRAK 27. märts
JÜRI PAJUSTE 14. aprill
JOOSEP AVLOI 28. mai
65. sünnipäeval
NATAŠA VALM 16. aprill
MARJU OORN 27. aprill
HELDUR SOESON 7. mai
MEEME VEISSON 22. mai
60. sünnipäeval
ANU STRENG 19. aprill

Vormsi lähija kultuurisündmused

5. MAIL «Teeme ära!» talgupäev. **KELL 10-13** kiriku ja surnuaia talgud. Kaasa töövahendid lehtede riisumiseks ja kogumiseks. Pakume Vormsi suppi.
5. MAIL KELL 19.30 Vana Baskini teatri komöödiatendus «No on alles perekond!» rahvamajas. Pilet: 15€/13€ (pensionärid ja kooliõpilased tõendiga ning kohalikud eelmüügist Hullo poest kuni 4. maini).
12. MAIL kultuuripäev rahvamajas.
13. MAIL emadepäeva tähistamine rahvamajas. Näha saab laste isetehtud taieid, kuulata ja vaadata laste kontserti ja tantse. Kavas üllatusesineja!
19. MAIL muuseumiöö Sviby talumuuseumis.
KELL 21.30 filmiprogramm rannarootslastest,
KELL 22.00 vabaõhukino muuseumi aias film «Ahto - unistuste jaht». Pilet 4€/3€. <https://www.facebook.com/ahtounistustejaht/>
Tegevused vabas õhus: vibulaskmine (törvikuväljel), puulusikate voolimine, tõrvaajamine, talharpa salapärsed helid öös.
20. MAIL perefilm rahvamajas «Tuha-poiss».
26. MAIL oled oodatud kaasa lööma meie laste ja täiskasvanute rahvatantsurühmadele Läänemaa tantsupeol.
1. JUUNIL KELL 10 lastekaitsepäev.
2. JUUNIL Vanemuise segakoori kontsert rahvamajas.
3. JUUNIL KELL 16.00 aktiivsete naiste trennipäev rahvamajas treener ja toitumisnõustaja Katrin Saare juhendamisel (HOPA TV 100 spordipäeva raames). Tasuta!
KAVA:
KELL 16.00 Toitumisloeng (1 h),
KELL 17.00 Pilatese trenn (35 min),
KELL 17.40 HIIT treening (35 min).
5. JUUNIL KELL 16.00-19.00 rahvamajas kohtumine Metsamoori Irje Karjusega.
16. JUUNIL kalapäev. Kalatoitude koolitus Vladislav Koržetsi juhendamisel.
KELL 20.00 kalast suupistete võistlus - ootame kõiki vormsilasi ja külalisi osalema suupistetega, mis on tehtud kalast!
Simmaniõhtul esineb ansambel «Hollari» ja õhtut juhivad Tiit Tammlaht. Oodatud on kõik müügid, mis on kalateemalised!
22. JUUNIL Diby jaanipidu.
23. JUUNIL KELL 11-16 Rälby laad.
23. JUUNIL KELL 20.00 Hullo kiigeplatsil jaanilaupäev. Esinemas tuleb ansambel «Folksell» ja õhtut juhivad Sulo Särkinen.

Täpsem info bussipeatustest, poe juurest, praamilt ja koduleheküljelt: vormsi.ee ning Facebooki lehelt: Vormsi saar

Hajaasustuse programmi taotlusvoor avatud 9. aprillist 2018

Vormsi Vallavalitsus annab teada, et algab hajaasustuse programmi taotluste vastuvõtt Vormsi vallas.

Programmi eesmärgiks on hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele tagada head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Toetust saab taotleda hajaasustusega maapiirkondades asuvate majapidamiste jaoks vee ja kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ja autonoomsete elektrisüsteemide rajamiseks.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes elavad alaliselt selles majapidamises hiljemalt rahvastikuregistri andmete kohaselt 1. jaanuarist 2018, millele nad toetust taotleavad.

Maksimaalne toetus programmist on ühe majapidamise kohta 6500 eurot, omafinantseering peab kokku moodustama vähemalt kolmandiku projekti kuludest.

Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2019.

Täpsemad tingimused ja taotlusvormid on kättesaadavad EASi veebilehel: <https://www.eas.ee/teenus/hajaasustuse-programm/#articleblock-Taotlejale>

Programmdokumendis kehtestatud nõuetele vastavad taotlused tuleb esitada majapidamise asukohajärgsele vallavalitsusele alates 9.04.2018.a ja esitamise viimane tähtpäev on 11.06.2018.a.

Lisainfo: kinnisvaraspetsialistil Valvi Sarapuu, tel +372 5307 3269, e-posti aadress valvi@vormsi.ee.

RAHANDUSMINISTERIUM

EAS
Enterprise Estonia

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Teade lääne maakonnaplaneeringu 2030+ kehtestamisest

Riigihalduse minister kehtestas Lääne maakonnaplaneeringu 2030+ 22.03.2018 korraldusega nr 1.1-4/70.

Maakonnaplaneering algatati Vabariigi Valitsuse 18.07.2013 korraldusega nr 337. Planeering on koostatud haldusreformi eesmärgil Lääne maakonna territooriumi kohta ning selle peamiseks eesmärgiks on: toetada maakonna ruumilist arengut, mis tagab tasakaalustatud ruumstruktuuri ning elukvaliteedi olukorras, kus maakonna rahvaarv väheneb; tasakaalustada riiklikke ja kohalike huviseid, arvestades seejuures kohalike arenguvajaduste ja võimalustega.

Kehtestatud maakonnaplaneering on aluseks kohalike omavalitsuste üldplaneeringute koostamisele ning selle ajaline perspektiiv on sarnaselt üleriigilisele planeeringule 2030+.

Kuna endised Hanila ja Lihula vald on täna Läänemaa valla osad ja kuuluvad Pärnu maakonna koosseisu, siis edaspidi kehtib Pärnu maakonna, endiste Lihula ja Hanila valla territooriumitel, Lääne maakonnaplaneeringu 2030+.

Seega hõlmab planeering täna lisaks Lääne maakonnale ka Pärnu maakonda, kuid arvestades, et planeering koostati enne haldusreformi, ei ole haldusreformi järgselt

muudatusi Lääne maakonnaplaneeringusse sisse viidud.

Lääne maakonnaplaneeringu koostamise aluseks olid planeerimiseadus, planeeringu lähteseisukohad, maakonna ja valdkondade strateegiad ning planeeringud, erinevad juhendid ja prognoosid, samuti erinevate huvigruppide poolt esitatud arenguvajadused. Maakonna peamised ruumilise arengu eesmärgid lähtuvad eelkõige üleriigilise planeeringuga «Eesti 2030+» seatud eesmärkidest:

- 1) tänaste toimepiirkondade funktsionaalsuse säilimine;
- 2) ruumi mõistlik ettevalmistamine elukvaliteedi säilimiseks ja tõusuks rahvastiku kahanemise tingimustes;
- 3) olemasolevale asustusstruktuurile toetava mitmekesise ja valikuvõimalusi pakkuva elu- ja majanduskeskkonna kujundamine;
- 4) töökohtade, haridusasutuste ja mitmesuguste teenuste kättesaadavuse tagamine toimepiirkondadesisese ja omavahelise sidustamise kaudu;
- 5) minimaalse avaliku teenuse tagamine toimepiirkondades ja äärealadel;
- 6) asustuse säilimine ääremaaladel ja eritingimustega piirkondades.

Lääne maavanem algatas 20.06.2014 korraldusega nr 101 maakonnaplaneeringu keskkonna-

mõju strateegilise hindamise (KSH), mille eesmärk oli keskkonnakaalutuste arvestamine maakonnaplaneeringu koostamisel ja kehtestamisel, kõrgetasemelise keskkonnakaitse tagamine ja säästva arengu edendamine.

KSH raames kirjeldati, selgitati ja hinnati planeeringu elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju nii majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele kui looduskeskkonnale ning peamisi meetmeid, tegevusi ja ülesandeid, arvestades maakonnaplaneeringu eesmärgi ja käsitlevat territooriumi. Maakonnaplaneeringuga ei kavandatud tegevusi, millest kaasneks oluline piiriülene keskkonnamõju.

Lääne maakonnaplaneeringu koostamist ja keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldas Lääne Maavalitsus koostöös planeeringukonsultant Hendrikson & KO-ga, Läänemaa kohalike omavalitsustega, huvitatud isikutega ja riigiasutustega, kelle valitsemisalas olevald küsimusi planeeringu käsitleb.

Kehtestatud Lääne maakonnaplaneeringuga 2030+ on võimalik tutvuda veebilehel <http://www.maavalitsus.ee/laane-maakonnaplaneering> ja paberil Rahandusministeeriumi Regionaalhalduse osakonna Lääne talituses (Lahe 8, Haapsalu) lahitooleku aegadel.

Väljaandja: Vormsi Vallavalitsus
Hullo küla, 91301, Vormsi vald,
Telefon 529 6318
E-posti aadress vv@vormsi.ee

Toimetaja: Elle Palmpuu
Vormsi vallavalitsuse referent
Küljendaja: Katri Henga
Trükk: AS Pajo

Vormsi valla ajaleht on saadaval
elektrooniliselt aadressil
www.vormsi.ee/elu-vormsil/vormsi-vallaleht.

Ajaleht ilmub üks kord kuus.
Tagasisidet ja kaastöid
ootame e-posti aadressile
vv@vormsi.ee.